

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ

ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра цивільно-правових дисциплін

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

з навчальної дисципліни

СІМЕЙНЕ ПРАВО

спеціальність 6.030401 Правознавство

для здобувачів вищої освіти 4-го курсу юридичного факультету
що навчаються на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

Дніпро – 2016

Завдання для самостійної роботи з навчальної дисципліни «Сімейне право» для здобувачів вищої освіти 4-го курсу юридичного факультету, спеціальності 6.030401 Правознавство / Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2016. –12 с.

РОЗРОБНИК:

Лежнєва Т.М., доцент кафедри цивільно-правових дисциплін
Дніпропетровського державного університету внутрішніх
справ, кандидат юридичних наук

Розглянуто на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін ДДУВС
.2016 року, протокол № _____

Завідувач кафедрою
цивільно-правових дисциплін _____ (_____.)
(підпис) (ініціали та прізвище)
« _____ » _____ 2016 року

©Т.М. Лежнєва, 2016 рік

**1. Перелік завдань за темами навчальної дисципліни
«Сімейне право»**

**ТЕМА № 1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ СІМЕЙНОГО ПРАВА.
СІМЕЙНІ ПРАВОВІДНОСИНИ.**

Питання для самостійного вивчення:

1. Шлюбно-сімейне право за «Руською правдою».
2. Проблеми визначення місця сімейного права в системі права.
3. Договір як джерело сімейно правових відносин.
4. Сімейне законодавство.
5. Склад сімейних правовідносин
6. Застосування строків давності в сімейному праві.
7. Здійснення сімейних прав та виконання сімейних обов'язків.
8. Акти цивільного стану як підстави виникнення, зміни і припинення сімейних правовідносин.

Опрацювати нормативно-правові акти, навчальну та наукову літератури з теми та надати письмові відповіді на контрольні запитання для перевірки якості знань:

1. Що розуміється під сімейним правом України та яке його значення?
2. Що розуміється під сім'єю за сімейним правом?
3. Що таке сімейні правовідносини та які їх елементи?
4. Що відноситься до актів цивільного стану?
5. Коли застосовується аналогія права та аналогія закону у сімейному праві?
6. Як співвідноситься сімейне законодавство з цивільним законодавством при регулюванні сімейних правовідносин?
7. Чи може звичай виступати джерелом сімейного права?
8. Які вам відомі строки у сімейному праві?
9. Яку роль відіграють органи опіки та піклування у сімейних правовідносинах

Контрольні питання та завдання для перевірки засвоєння матеріалу:

1. Глумачення терміну «сімейне право».
2. В чому проявляється регулятивна, захисна і охоронна функція сімейного права?
3. Проаналізуйте приватно-наукові методи дослідження (порівняльний, формально-логічний, систематичного аналізу тощо).

4. У чому проявляється різниця між предметами правового регулювання цивільного та сімейного права?

ТЕМА 2. ШЛЮБ. ПОРЯДОК УКЛАДАННЯ ТА ПРИПИНЕННЯ ШЛЮБУ

Питання для самостійного вивчення:

1. Умови укладання шлюбу.
2. Підстави припинення шлюбу.
3. Способи розірвання шлюбу.
4. Порядок розірвання шлюбу з особами, що безвісно зникли.
5. Традиції народів щодо правового врегулювання та укладання шлюбу.

Опрацювати нормативно-правові акти, навчальну та наукову літератури з теми та надати письмові відповіді на контрольні запитання для перевірки якості знань:

1. Що розуміється під шлюбом? Які ознаки шлюбу?
2. Хто має право на шлюб?
3. Які умови та порядок укладання шлюбу?
4. В яких випадках допускається зниження шлюбного віку? Хто вирішує питання про його зниження?
5. Хто такі наречені? Які правові наслідки розірвання заручин?
6. Які підстави та порядок припинення шлюбу в судовому порядку?
7. Назвіть підстави припинення шлюбу. Чи потрібна реєстрація припинення шлюбу в органах РАЦС у випадку смерті одного з подружжя?
8. Чим відрізняються поняття припинення шлюбу від розірвання шлюбу?
9. Які правові наслідки режиму окремого проживання подружжя?

Контрольні питання та завдання для перевірки засвоєння матеріалу:

1. Поняття, характеристика та значення шлюбу.
2. Принципи та функції інституту шлюбу.
3. Умови вступу до шлюбу.
4. Державна реєстрація шлюбу.
5. Припинення шлюбу.
6. Підстави визнання шлюбу недійсним. Правові наслідки.

ТЕМА №3. НЕДІЙСНІСТЬ ШЛЮБУ

Накресліть схему:

1. Умови для укладання шлюбу та наслідки їх порушення.
2. Перешкоди до укладання шлюбу та наслідки їх порушення.

Опрацювати нормативно-правові акти, навчальну та наукову літератури з теми та надати письмові відповіді на контрольні запитання для перевірки якості знань:

1. В яких випадках шлюб може бути визнаний недійсним?
2. Які правові наслідки настають у разі визнання шлюбу недійсним?
3. Хто має право звернутися до суду з позовом про визнання шлюбу недійсним?
4. Що розуміють під фіктивним шлюбом?
5. Назвіть підстави для визнання шлюбу недійсним?
6. В яких випадках шлюб визнається неукладеним?
7. Які існують права добросовісного з подружжя у випадку визнання шлюбу недійсним?
8. Як змінюються правовідносини між батьками та дітьми у випадку визнання шлюбу недійсним?

ТЕМА 4. ОСОБИСТІ НЕМАЙНОВІ ТА МАЙНОВІ ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ ПОДРУЖЖЯ

Питання для самостійного вивчення:

1. Об'єкти права спільної сумісної власності.
2. Майнові правовідносини подружжя.

Накресліть схему: Права і обов'язки подружжя.

Опрацювати нормативно-правові акти, навчальну та наукову літератури з теми та надати письмові відповіді на контрольні запитання для перевірки якості знань:

1. Що є юридичною підставою для виникнення майнових і немайнових правовідносин між подружжям?
2. Назвіть види немайнових відносин між подружжям і дайте їм характеристику?
3. Дайте визначення майнових правовідносин між подружжям і назвіть їх види?
4. Який правовий режим спільної власності подружжя?
5. На вчинення яких правочинів одним з подружжя по розпорядженню майном, що є їх спільною власністю потрібно отримати нотаріально посвідчену згоду іншого подружжя?
6. Яке майно є власністю кожного з подружжя?

7. Дайте визначення речам індивідуального призначення?
8. В яких випадках відбувається поділ майна подружжя? Чи обов'язково підставою для цього повинно бути розлучення?
9. Як визначаються частки кожного з подружжя в майні, яким вони володіють на праві спільної власності?
10. У чому полягає обмеження свободи шлюбного договору?
11. Розкрийте зміст шлюбного контракту?
12. Яка відповідальність настає за порушення умов шлюбного договору одним з подружжя?

Контрольні питання та завдання для перевірки засвоєння матеріалу:

1. Значення шлюбного договору в Сімейному праві.
2. Корпоративне право, як об'єкт спільної сумісної власності подружжя.
3. Право чоловіка та жінки, які проживають однією сім'єю але не перебувають у шлюбі між собою.
4. Юридична характеристика особистої приватної власності членів подружжя.
5. Порядок розподілу спільного майна подружжя.
6. Порядок використання спільного майна подружжя.

ТЕМА №5. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ПОДРУЖЖЯ ПО УТРИМАННЮ

Опрацювати нормативно-правові акти, навчальну та наукову літератури з теми та надати письмові відповіді на контрольні запитання для перевірки якості знань:

1. Які підстави виникнення права одного з подружжя на утримання?
2. Які підстави виникнення права одного з колишніх подружжя на утримання після розірвання шлюбу.
3. Які правила визначення розміру аліментів одному з подружжя?
4. Які підстави для припинення, позбавлення та обмеження строком права на утримання?
5. Які існують норми, що визначають право утримання того з батьків, з ким проживає дитина?
6. Який правовий режим договірному порядку утримання одному із подружжя?

ТЕМА №6. ВИЗНАЧЕННЯ ПОХОДЖЕННЯ ДІТЕЙ

Опрацювати нормативно-правові акти, навчальну та наукову літератури з теми та надати письмові відповіді на контрольні питання для перевірки якості знань:

1. Визначення походження дитини від матері та батька, які перебувають шлюбі між собою.
2. Визначення походження дитини від батька, матері при штучному заплідненні та імплантації зародка.
3. Визначення походження дитини від батька у разі реєстрації повторного шлюбу з її матір'ю.
4. Визначення походження дитини, батьки якої не перебувають у шлюбі між собою.
5. Визначення походження дитини від батька за заявою жінки та чоловіка, які не перебувають у шлюбі між собою.
6. Визначення походження дитини за заявою чоловіка, який вважає себе батьком дитини.
7. Визнання батьківства за рішенням суду.
8. Спір про батьківства між чоловіком матері дитини та особою, яка вважає себе батьком дитини.
9. Встановлення факту батьківства за рішенням суду.
10. Визначення материнства за рішенням суду.
11. Встановлення факту материнства за рішенням суду.
12. Запис подружжя батьками дитини.
13. Реєстрація визнання батьківства, материнства. Запис про батьків дитини, якщо батьківство, материнство не встановлене.
14. Оспорювання батьківства особою, яка записана батьком дитини.
15. Оспорювання батьківства після смерті особи, яка записана батьком дитини.
16. Право матері на оспорювання батьківства свого чоловіка.
17. Спір про материнство. Оспорювання батьківства, материнства особи, яка сплачує аліменти за рішенням суду.

ТЕМА №7. ОСОБИСТІ НЕМАЙНОВІ ТА МАЙНОВІ ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ БАТЬКІВ ТА ДІТЕЙ

Опрацювати нормативно-правові акти, навчальну та наукову літератури з теми та надати письмові відповіді на контрольні запитання для перевірки якості знань:

1. Що є підставами для виникнення прав і обов'язків батьків і дітей?
2. Які правові наслідки позбавлення батьківських прав?
3. Яким чином реалізується право дитини на прізвища, ім'я і по батькові?
4. Який порядок зміни прізвища, імені і по батькові?
5. Назвіть майнові права дитини і розкрийте їх зміст?
6. Нормами якого права регулюються відносини між батьками і дітьми щодо майна яким вони володіють на праві спільної власності?
7. Які права і обов'язки мають батьки щодо своїх дітей?

8. Як і в якому розмірі стягуються аліменти з батьків на неповнолітніх дітей?

9. Які підстави повинні бути для припинення аліментних зобов'язань?

10. Які підстави повинні бути для стягнення аліментів з повнолітніх сестер і братів на утримання їх неповнолітніх сестер і братів; діда та баби на утримання їх неповнолітніх онуків; повнолітніх онуків на утримання діда та баби; повнолітніх пасинків на утримання їх вітчима та мачухи?

ТЕМА 8. УСИНОВЛЕННЯ

Питання для самостійного вивчення:

1. Визначення походження дитини.
2. Оспорювання батьківства, материнства.
3. Порядок та особливості оспорювання материнства.
4. Особливості усиновлення дітей особами, що не мають українського громадянства.

Опрацювати нормативно-правові акти, навчальну та наукову літератури з теми та надати письмові відповіді на контрольні запитання для перевірки якості знань:

1. Що розуміється під усиновленням?
2. Чим обумовлені встановлені законом обмеження щодо усиновлення дітей іноземними громадянами і особами без громадянства?
3. Які правові наслідки усиновлення дитини?
4. Який порядок обліку дітей, які підлягають усиновленню та осіб, які бажають усиновити дитину?
5. Які вимоги пред'являються законом до особи усиновлювача?
6. Які підстави скасування усиновлення?
7. Чи можлива скасування усиновлення після досягнення усиновленої дитини повноліття?
8. Які заходи по охороні таємниці усиновлення передбачені нормами сімейного права?
9. Особа, яка може бути усиновленою.
10. Усиновлення дитини, яку не забрали з пологового будинку або яка була знайдена.
11. Усиновлення братів та сестер.
12. Особи, які не можуть бути усиновлювачами.
13. Особи, які мають переважне перед іншими право на усиновлення дитини.
14. Заборона посередницької, комерційної діяльності щодо усиновлення дітей.
15. Згода батьків на усиновлення дитини.
16. Зміна прізвища, імені та по батькові особи, яка усиновлена.
17. Нагляд за дотриманням прав дитини, яка усиновлена.

18. Недійсність усиновлення. Правові наслідки визнання усиновлення недійсним.

19. Особи, які мають право на звернення до суду з позовом про скасування усиновлення або визнання усиновлення недійсним.

20. Позбавлення усиновлювача батьківських прав.

Контрольні питання та завдання для перевірки засвоєння матеріалу:

1. Поняття та значення усиновлення.
2. Облік осіб що бажають усиновити дитину.
3. Умови, порядок та правові наслідки усиновлення.
4. Таємниця усиновлення.
5. Скасування усиновлення та визнання усиновлення не дійсним.

ТЕМА 9. ОПІКА, ПІКЛУВАННЯ ТА ПАТРОНАТ НАД ДІТЬМИ

Питання для самостійного вивчення:

1. Опіка та піклування.
2. Права та обов'язки опікуна та піклувальника.
3. Патронат в новому Сімейному кодексі.
4. Особливості встановлення опіки над недієздатними дітьми

Опрацювати нормативно-правові акти, навчальну та наукову літератури з теми та надати письмові відповіді на контрольні питання для перевірки якості знань:

1. Опіка та піклування над дітьми.
2. Діти, над якими встановлюється опіка, піклування.
3. Особа, яка може бути опікуном, піклувальником дитини.
4. Опіка та піклування над дитиною, яка проживає в дитячому закладі або закладі охорони здоров'я.
5. Контроль органу опіки та піклування за дотриманням прав дитини, над якою встановлено опіку або піклування.
6. Права дитини, над якою встановлено опіку або піклування.
7. Права дитини, яка залишилася без піклування батьків і проживає у дитячому закладі або закладі охорони здоров'я.
8. Права та обов'язки опікуна, піклувальника щодо дитини.
9. Припинення опіки, піклування над дитиною.
10. Звільнення опікуна та піклувальника дитини від їх обов'язків.
11. Патронат над дітьми.
12. Договір про патронат.
13. Згода дитини на проживання у сім'ї патронатного вихователя.
14. Плата за виховання дитини.
15. Обов'язки патронатного вихователя.
16. Припинення договору пор патронат.

Контрольні питання та завдання для перевірки засвоєння матеріалу:

1. Встановлення опіки та піклування над дітьми.
2. Права дитини, над якою встановлена опіка та піклування.
3. Права та обов'язки опікуна та піклувальника.
4. Припинення опіки та піклування над дітьми.
5. Патронат над дітьми.

2. Вимоги щодо виконання завдань

2.1. Загальні положення

Завдання для самостійної та індивідуальної роботи виконується та подається у вигляді *єдиної* письмової роботи (далі – письмова робота), виконаної засобами комп'ютерної техніки або рукописними способом.

При виконанні письмової роботи засобами комп'ютерної техніки слід дотримуватися наступних вимог щодо форматування тексту: шрифт TimesNewRoman, розміршрифту 14, міжрядковий інтервал 1,5; вирівнювання тексту по ширині; розміри полів: ліве – 30 мм, праве – 10 мм, верхнє та нижнє – по 20 мм; абзацні відступи – 1,25-1,5 см.

Сторінки нумеруються наскрізно, починаючи з першої сторінки. Номер сторінки на першій сторінці не проставляється. Номер сторінки проставляється у верхньому правому куті аркуша.

Перша сторінка роботи – титульний аркуш (Додаток 1), друга – Зміст роботи (додаток 2)

2.2. Перше завдання – Теоретичне питання

Необхідно виконати есе на запропоновану тему. В есе мають висвітлюватися актуальні питання правового регулювання відповідних суспільних відносин, проблеми застосування відповідних норм права. Есе має бути виконано на основі творчого аналізу та узагальнення навчальної та наукової літератури. Бажаним є також використання судової практики або ж навчальних, наукових праць та інших робіт, в яких автори зосереджують увагу на проблемах правозастосовчої практики.

Есе має завершуватися авторським висновком з розглянутого питання.

Посилання на використані матеріали, цитування є суворо обов'язковими. Посилання оформлюються у вигляді зносок у кінці кожної сторінки або шляхом зазначення у квадратних дужках номеру джерела у загальному списку літератури та сторінок, з яких здійснюється цитування.

Наприклад, [3, с. 115-116],

Де: «3» - номер джерела у загальному списку літератури; «115-116» - номери сторінок, на яких міститься фрагмент, який цитується (використовується).

3. Критерії оцінювання самостійної роботи студентів

Студент самостійно вивчає визначені у робочій навчальній програмі *питання для самостійної роботи*. Їх обговорення на семінарському чи практичному занятті оцінюється загальною оцінкою за аудиторну роботу.

Конспект підготовки питань з самостійної роботи оцінюється окремо у балах, що входять у показник самостійної роботи, а саме:

0 балів – відсутність конспекту,

1-3 бали – за наявність конспекту і якість самостійної підготовки.

Крім того, вивчаючи кожну тему і готуючись до семінарського чи практичного заняття, *студент самостійно розв'язує задачі*, запропоновані у робочій навчальній програмі, з обґрунтуванням їх вирішення у письмовій формі в конспекті (по кожній темі не менше 1 задачі). Оцінюється окремо у балах, що входять у показник самостійної роботи, від 0 до 2 балів:

0 балів за відсутність або неналежне виконання завдання,

1 бал – у разі наявності незначних помилок,

2 бали – за докладне і правильне обґрунтування вирішення задачі.

Обговорення на семінарському чи практичному занятті розв'язання задач оцінюється загальною оцінкою за аудиторну роботу.

Складання 15 тестових завдань з однієї теми змістового модуля при дотриманні нижчезазначених вимог може бути максимально оцінено у 4 бали, які поділяються за рівнем:

3 бали – якщо варіантів відповідей до кожного запитання 4;

4 бали – якщо варіантів відповідей до кожного запитання 5, при цьому не допускаються варіанти на кшталт «все перераховане», «жодна відповідь не є правильною» тощо.

Підготовка меншої кількості тестових завдань (але не менше 10) допускається із пропорційним зменшенням кількості балів.

Студент може скласти 1 комплект тестових завдань з одного змістового модуля.

Тестові завдання, складені несамоствійно, не оцінюються.

Складання ситуаційної задачі оцінюється максимально у 3 бали, які складаються з:

1 бал – за формулювання умов задачі;

2 бали – за обґрунтовану відповідь на задачу.

Складання однієї ситуаційної задачі є обов'язковою. Студент може скласти 2 ситуаційні задачі з одного змістового модуля.

Аналіз судового рішення, іншого документа з юридичної практики оцінюється у 4 бали, які складаються з:

1 бал – за текст рішення (документа) з обов'язковим зазначенням посилання (для рішення) на сайт <http://www.reyestr.court.gov.ua>.

3 бали – за обґрунтований аналіз судового рішення (документа), оформлений власноруч.

Текст рішення (документа) без аналізу не оцінюється.

Допускається підготовка одного аналізу з одного змістового модуля.

Підготовка одного аналізу з одного змістового модуля є обов'язковою.

Підготовка реферативного повідомлення за матеріалами публікацій в наукових періодичних виданнях, в яких висвітлюються сучасні проблеми цивільного процесуального права, що стосуються тем модуля. Кожне реферативне повідомлення оцінюється у 3 бали, які складаються:

1 бал – за наявність ксерокопії наукової публікації;

2 бали – за обґрунтований аналіз наукової проблеми за публікацією.

Дублювання наукових матеріалів не допускається.

Підготовка одного реферативного повідомлення є обов'язковою. Студент може підготувати 3 реферативних повідомлення з одного змістового модуля.

Підготовка мультимедійної презентації у форматі PowerPoint (з наданням електронного варіанту) теми навчальної дисципліни оцінюється:

4 бали – якщо презентація складається з 15 і більше слайдів;

3 бали – якщо презентація складається з 10-14 слайдів;

2 бали – якщо презентація складається з 7-9 слайдів.

Не допускаються однакові презентації, тобто скопійовані у інших студентів.

Творчий підхід, ретельність підбірки матеріалу при підготовці презентації додають студенту ще 1 бал.

Підготовка однієї презентації з модулю є обов'язковою для кожного студента.

Заохочувальні аспекти, які можуть вплинути на якість результатів вивчення навчальної дисципліни, дозволити отримати додаткові бали:

Участь у дискусійних обговореннях актуальних проблем юридичної науки на засіданнях наукового гуртка кафедри оцінюється до 3 балів за кожне засідання.

Підготовлені належним чином та апробовані на щомісячному засіданні наукового гуртка кафедри **тези доповіді** оцінюються до 5 балів.

Наукові публікації, конкурсні роботи здобувачів вищої освіти оцінюються до 15 балів.

Диференціація оцінювання наукової роботи здобувачів вищої освіти залежить від змістовності роботи, наявності елементів наукової новизни, якості оформлення письмових результатів дослідження, рівня видань або наукових заходів, де друкуються/доповідаються результати наукових пошуків здобувача вищої освіти.